

Werner Drobesh. Klagenfurt, Carinthia 2000, s. 207–218.

⁸ Národní identita Židů v českých zemích 1848–1918 mezi němečtím, češtvím a sionismem. In: *Židé v české a polské občanské společnosti*. Ed. Jerzy Tomaszewski, Jaroslav Valenta. Praha, Univerzita Karlova 1999, s. 9–25.

⁹ Společenské prostředí města Tábora na přelomu 19. a 20. století a Emanuel Chalupný. In: *Emanuel Chalupný, česká kultura, česká sociologie a Tábor*. Ed. Josef Zmr. Praha, Filosofia 1999, s. 221–231.

¹⁰ Táborští živnostníci a řemeslníci v letech 1848–1850. In: *Táborský archiv*, sv. 8 (1997–1998), Tábor 1998, s. 217–233. – Tschechische Handwerker und Gewerbeleute im Umbruchjahr 1848. In: *Zeiten*

Wende Zeiten. Festgabe für Richard Georg Plaschka zum 75. Geburtstag. Ed. Horst Haselsteiner, Emilia Hrabovec, Arnold Suppan. Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien: Peter Lang 2000, s. 73–85.

¹¹ Palacký, c.d.

¹² Češi v Německu. In: *Češi v cizině*, sv. 9, 1996, s. 121–132. – Češi ve Švýcarsku. In: *Češi v cizině*, sv. 9, 1996, s. 133–136. – Češi v Porýní a Vestfálsku 1890–1914. In: *Češi v cizině*, sv. 10, 1998, s. 7–38 (spolu s Květou Kořalkovou).

¹³ K zahraničnímu zájmu o druhý život husitství v Čechách (Z korespondence Františka Palackého na přelomu let 1826–1828). *Husitský Tábor*, sv. 12, 1999, s. 131–139.

b. Zprávy z konferencí

Etnické stereotypy z pohledu různých vědních oborů

Etnologický ústav AV ČR Brno,
23. října 2000

Konference, která byla pořádána 23. 10. 2000 na půdě Etnologického ústavu AV ČR v Brně, se zúčastnili odborníci jak z České republiky, tak ze Slovenska. Organizátorkou tohoto setkání byla Dr. Jana Pospíšilová (Etnologický ústav AV ČR, pobočka Brno).

Hlavním tématem všech příspěvků byl opakující se, navyký pohled a způsob chování k lidem odlišných kulturních vzorců – etnický stereotyp, jeho místo v lidském vnímání a jednání.

Úvodní seznámení s problematikou se týkalo především toho, jak jsou vlastně jedincům etnické stereotypy vnucovány socializací a výchovou již od dětství. Etnické kategorie totiž nevznikají přímo

zeně, jako např. klasifikace typu – malý, velký, široký, úzký, atd. Je tedy nutné klást větší důraz na to, aby vlastnosti etnikům a jejich příslušníkům byly připisovány až na základě dlouhodobého a přesného empirického výzkumu a zkušeností, které z nich vyplývají. K tomu by měla přispět i změna v přístupu systému školství a vzdělávání.

Další námět k diskusi poskytl otázka vizuálních stereotypů, které se ve velké míře promítají do postojů majoritní společnosti vůči ostatním etnikům – u nás zejména Židům, Romům, Němcům atd. V těchto případech totiž velmi často dochází k zobecňování vlastnosti toho určitého etnika.

Z terénních výzkumů zúčastněných vyplývají podobné závěry. Etnické stereotypy jsou automatické myšlenkové návyky, jejichž změna je nesnadná, a velmi často se stávají zobecňováním typických jevů. K vymýcení těchto stereotypů, jak se shodli přítomní, je nutné zaměřovat se přímo na jedince, naučit

se dívat na věci očima druhých a hlavně stále se snažit dozvídat se více o kultuře ostatních, nepropadat xenofobii.

Velká pozornost byla věnována mediálním zdrojům, zejména tisku. Jak lze rozeznat zaujatý a nezaujatý text? Co jsou neutrální zprávy a co v nás vzbuzuje pocit věrohodnosti? Na adresu těchto problémů bylo poznamenáno, že neutrální popis reality je asi pouhou vizí, neboť každý popis pracuje s pojmy, které už byly mnohokrát použity a mohou tedy vyvolat různé asociace.

Při následující debatě se účastníci konference víceméně shodli na tom, že dobrá zpráva by měla obsahovat přinejmenším přesný záznam dokumentů a rozhovorů s doplněním vlastních údajů, přičemž by měla být potlačena příliš útočná i obranná rétorika textu.

Závěrem bylo shrnuto, že do komunikace a vztahů majoritní společnosti a ostatních etnik se promítají oboustranné etnické stereotypy. Ty omezují a vymezují apriorně kvalitu i formální stránku vzájemných vztahů. Tyto vztahy by měly být více budovány na autentických zkušenostech kontaktu, osobních zážitcích a prožitcích a na vstřícném postoji k vzájemnému soužití v budoucnosti. *Lucie Procházková*

100. výročí založení Podřipského muzea v Roudnici nad Labem Roudnice nad Labem, 9. listopadu 2000

Dne 9. listopadu 2000 se v Roudnici nad Labem uskutečnila konference k 100. výročí založení Podřipského muzea v Roudnici n. L. s názvem Podřipské muzejnictví, na kterou navazovala slavnostní vernisáž výstavy k uvedenému výročí.

Konference chtěla podat obraz podřipských muzeí a připomenout výročí roudnického muzea. Konferenci zahájil referát Kvida Kastnera Vymezení regionu Podřipska, kde oblast Podřipska rozčlenil na užší a širší Podřipsko, jak je už v části regionalistiky přijímáno. Nato Jan Štoviček promluvil na téma Národopisná výstava československá roku 1895 – impuls k založení Podřipského muzea v Roudnici nad Labem, kde ukázal, jak přípravy výstavy a samotná výstava urychlily založení muzea v Roudnici n. Labem. Dále archi-vář J. Moravec informoval o materiálech vztahujících se k podřipským muzeím ve fondech Státního okresního archivu Litoměřice v Lovosicích. Po něm vystoupil Otakar Špecinger s referátem o vývoji Městského muzea v Kralupech nad Vltavou, kde se koncentroval na obnovu tohoto muzea v 90. letech a na jeho další činnost. Přednáškový blok uzavřel Jan Štoviček referátem o počátcích muzea ve Slaném, v němž ukázal na vývoj tohoto městského muzea od jeho založení v roce 1885 a epizodě, která tomu předcházela, a svůj výklad dovedl až do roku 1920.

Poté v odpoledních hodinách se uskutečnila vernisáž výstavy k 100. výročí založení Podřipského muzea v Roudnici n. L. Na řadě dokumentárních kreseb, fotografiích a archivních dokumentů, prezentovaných tu vesměs poprvé, byl podán obraz o vývoji tohoto muzea za uplynulých sto let.

Podřipské muzeum v Roudnici nad Labem bylo založeno na poradní schůzi konané 12. června 1900. U kolébky muzea stáli E. Špindler, J. Michálek, K. Rozum a jiní. Konstituování muzea bylo dovršeno na ustavující valné hromadě muzejního spolku v lednu 1901, kdy bylo zvoleno muzejní kuratorium